

FRÅGOR OCH SVAR FRÅN DEN 27 OKTOBER 2020**Steg mot en digital samhällsbyggnadsprocess**

På vilket sätt är kunderna som byggherrar och fastighetsägare involverade i arbetet med att förändra processerna?

Svar:

Lantmäteriet och Boverket har haft och har en dialog med byggherrar och fastighetsägare i form av rundabordssamtal samt deltagande i konferenser då byggherrar och fastighetsägare kommer att behöva anpassa sig till den utvecklade juridiken och ska kunna nyttja nationella geodataplattformen.

Hur ska de små kommunerna dra nytta av arbetet som gjorts av de större kommunerna i praktiken? Ska det samordnas träffar eller ska vi själva nätverka runt om i landet?

Svar:

Vi rekommenderar båda delar dvs kommunerna uppmanas att ta kontakt med sina grannkommuner enligt SKR:s rekommendation. Samtidigt kommer Lantmäteriet och Boverket fortsätta delta i olika nätverk och samarbeten på nationell, regional och lokal nivå.

Vem ställer kravet på privata sektorn (byggherrar, entreprenörer) gällande digitala underlaget som levereras till ex kommuner

Svar:

Det gör kommunerna i sina upphandlingar.

Funderar kring de förutspådda besparingarna: Mot bakgrund av att allt som ska hända i kommunen kring digital samhällsbyggnad är beroende av ett ytterst begränsat antal leverantörer av programvaror/system för MBK-verksamhet och de är utomordentligt bra på att ta betalt kanske följden blir att "arbetet" förflyttas från kommun till leverantör utan effektiv besparing.

Svar:

Digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen kommer kräva investeringar i vissa verksamheter där nyttorna faller ut i andra verksamheter, de största nyttorna är identifierade att utfalla i näringslivet vilket förväntas ge positiva effekter tillbaka till ett effektivare samhällsbyggande.

Det strategiska målet 2027 saknar kundperspektivet. Dvs vad vill byggherrar och fastighetsägare få för nyttor. Många pratar om halverade

handläggningstider. Jobbar Lantmäteriet med en digital fastighetsbildning.

Svar:

Det strategiska målet för 2027 är ett nedbrutet delmål från regeringens målbild om ett hållbart och effektivt bostadsbyggnader, genom realiseringen av en digital samhällsbyggnadsprocess. Fastighetsbildningen är en viktig del i samhällsbyggnadsprocessen och Lantmäteriet jobbar för att tillsammans med KLM skapa en digital fastighetsbildning, se presentationen i filmen.

Möjligt att jag missat något, men undrar om det kommer någon standard för filformat såsom de har i Norge med Sosi.

Svar:

Lantmäteriet använder i föreslagen lösning väl beprövade och öppna standarder för utbyte av information.

Kommer det att vara möjligt att leverera in även äldre detaljplaner från 1 januari 2021? Kommer man redan 1 januari 2021 också att kunna ta del av vad som är inlevererat?

Svar:

Ja, det är möjligt att leverera in äldre detaljplaner så länge de följer Boverkets planbestämmelsekatalog. Åtkomst kommer att ges så snart den nationella geodataplattformen kommer att fyllas på, implementationstakten beror på kommunernas anslutningstakt.

Hur säkerställer samordnarfunktionen att den data som BEHÖVER finnas tillgänglig är det? Idag finns ingen som tar ansvar för det inom Geodatasamverkan. Det är jättesvårt att finna alla de geodata som kopplar till lagstiftning och myndighetsutövning inom planering.

Svar:

Lantmäteriets mål till 2027 är att ha samtliga 150 identifierade informationsmängder tillgängliga via den nationella geodataplattformen men målet är helt beroende av regeringens ambition och tilldelning av mandat och medel. Samtidigt jobbar länsstyrelserna i sitt uppdrag med att tillhandahålla planeringsunderlag med aktiviteter för att öka den digitala tillgängligheten.

Kommer SKR att införa Öppna Jämförelser som visar hur snabba kommunerna är på att genomföra den digitala transformationen inom de olika processerna byggrätt, bygglov, fastighetsbildning?

Svar:

SKR tar inte fram öppna jämförelser med fokus på Digital omställning däremot kommer SKR att se över sin öppna jämförelser inom detaljplanering med anledning av de digitaliseringsinitiativ som pågår.

Var hittar man specifikationen för digital detaljplan?

Svar:

<https://www.lantmateriet.se/sv/webb/smartare-samhallsbyggnadsprocess/nationella-specifikationer/>

Detaljplanens kartinnehåll kommer från primär-/bas-kartan men stödet för mät- och kartpersonalen uteblir. Vi börjar tappa lusten nu när det gått lång tid och det äntligen ska bli verkstad finns vi tydligen inte med?

Svar:

Lantmäteriet har tillsammans med Boverket som ett första steg tagit fram handledning för digital grundkarta, men ambitionen är fortsatt att samtliga informationsmängder i grundkartan standardiseras och görs åtkomliga via den nationella geodataplattformen.

Byggnad är första informationsmängden för implementering och kommer att erbjudas i den nationella geodataplattformen från 2022.

Kommer Lantmäteriet förbättra kvaliteten på fastighetsgränserna i landet som en del i att skapa bättre digitalt underlag. I Norra Sverige finns stora osäkerheter vad gäller fastighetsgränser och många kommuner saknar kommunalt Lantmäteri. Vi kan ha hur bra programvara som helst och komma långt i vår digitalisering men då behöver vi att Lantmäteriet levererar bra underlag för det arbetet.

Svar:

Under 2020 bedriver Lantmäteriet ett uppdrag internt som syftar till att fram underlag för strategisk inriktning för Lantmäteriets långsiktiga arbete med att förbättra lägesnoggrannhet för gränserna i registerkartan, så ja – frågan är helt central för Lantmäteriet och Lantmäteriet arbetar för bättre kvalitet på fastighetsgränserna så att fastighetsgränsens kvalitet kan stödja digital transformation.

Uppdraget som bedrivs avser fastighetsgränsens lägesnoggrannhet i registerkartan såsom den redovisas och visualiseras digitalt. Även gräns för samfällighet ingår. Då fastighetsgräns kan sammanfalla med andra gränser såsom gräns för län, kommun, detaljplan och allmänt vattenområde tangerar uppdraget dessa. Det finns även andra geometrier i registerkartan där det är möjligt att se vidare på inriktning för lägesnoggrannhet, dessa ingår dock inte för närvarande.

Parallellt pågår löpande systematiskt kvalitetsarbete inom Lantmäteriet för att förbättra lägesnoggrannheten i fastighetsregistret. Arbetet genomförs enligt en årlig kvalitetsplan med syfte att förbättra registrets kvalitet. Kvalitetsarbete för att förbättra lägesnoggrannheten sker också hos de kommunala lantmäterimyndigheterna och mellan dessa och Lantmäteriet finns avtal avseende den digitala registerkartan som innefattar kvalitetsfrågor och koppling mot ett nationellt perspektiv. Lantmäteriet har även funktioner för att ta emot synpunkter på information om fastighetsgräns; en sådan är exempelvis ”Rätta Kartan” dit man kan vända sig. Kvaliteten på informationslag som till exempel fastighetsgräns följs även via mätningar över tid.

Är det möjligt att sammanslå flera äldre detaljplaner för att kunna effektivisera processen och få modernare detaljplaner som följer PBL.

Svar:

Det är ett avgörande och beslut att ta för respektive kommun.

Vi som representerar beställare och byggherrar och förvaltning måste få vara med i samverkan.

Svar:

Vi bjuder kontinuerligt in beställare och byggherrar till samverkan, det är upp till dem själva att bestämma vem som är deras representant inom sin sektor.

Budskap och dialog räcker inte långt för de kommuner som inte har politiskt intresse eller ekonomiska resurser att över huvud taget ta i frågorna.

Svar:

Lantmäteriet har på regeringens uppdrag genomfört en kompetenshöjande insats riktad mot politiker och tjänstemän <https://www.vagavaradigital.se> därutöver bygger den lösning som nu föreslås på lagstiftning samt en kostnadsfri teknisk lösning. Ta gärna kontakt med er regionala geodatasamordnare för fortsatt dialog och kontakt.

Hur ska information kunna hämtas direkt från källan när kommunen av säkerhetsskäl vägrar att ge externa intressenter tillgång till servrar och databaser?

Svar:

Lösningen bygger på tillgång via ett tjänstebaserat tillgängliggörande som kommunen kan välja att ha i egen regi eller att uppdra åt lantmäteriet som datavärd att tillhandahålla. Ta gärna kontakt med er regionala geodatasamordnare för fortsatt dialog och kontakt.

Utvecklas lagstiftningen nu så att dagens processer kan förändras så att till exempel förrättningsförberedelser kan utföras av privata företag och att fastighetsägare kan på eget initiativ kan utveckla detaljplaner (privat initiativrätt)?

Svar:

Det finns inga lagstiftningsinitiativ avseende processen inom Lantmäteriets nuvarande regeringsuppdrag för en smartare samhällsbyggnadsprocess, däremot har Lantmäteriet lämnat lagutvecklingsförslag avseende informationshantering för att främja standardisering och att stödja utvecklingen av den nationella geodataplattformen.

Är det möjligt för andra av er godkända aktörer som följer bestämda regelverk, att agera datavärd åt kommuner?

Svar:

Rollen datavärd bygger på ett mandat från regeringen som kan tilldelas flera myndigheter, myndigheterna kan välja att upphandla lösning för detta uppdrag förutsatt att de juridiska och säkerhetsmässiga kraven kan uppfyllas.

Finns det tips för hur man kan jobba med ett systematiskt informations säkerhetsarbete för MÅNGA datamängder åt gången? Processerna

som vi har sett hittills bygger på att man analyserar en datamängd åt gången vilket är svårt att genomföra i praktiken.

Svar:

Ett knep kan vara att göra en grundlig analys av informationsmängderna för att sedan kunna gruppera dem. Grupperingen kanske går att göra utefter vilka som innehåller känsliga uppgifter, typ av känsliga uppgifter och övriga informationsmängder kanske utifrån hur de hanteras eller vilken lagstiftning som styr.

Kan privata aktörer vara dataproducent?

Svar:

Ja, om aktörer jobbar på uppdrag av en offentlig aktör.

Lantmäteriet har föreslagit att översiktsplaner och regionplaner inte skulle vara med i processen, men enligt slutrapporten nämns 2025 som mål där översiktsplaner standardiserade och tillgängliga i digital form - finns eller kommer det nationellt gemensamma mål för när/om ÖP ska vara digitala?

Svar:

Digitala ÖP och regionplaner finns med i långsiktiga planen men inte i nuvarande uppdrag. [Boverket arbetar med att underlätta övergången till digitala region- och översiktsplaner och digitala planeringsunderlag](#). Detta genom att ta fram process- och informationsmodeller över översiktsplanering och regionplanering för att stödja övergången till digitala processer.

Varför pratar man så lite om kvalitet på fastighetsgränser när man ska börja jobba med digitala detaljplaner? Med dålig kvalitet på fastighetsgränser blir materialet inte användbart på många sätt. kvalitén på fastighetsgränserna är jätteviktiga. Hur tänker Lantmäteriet kring detta?

Svar:

Vikten av känd och rätt kvalité är stor, samtidigt finns det stora nyttor i att ge digital åtkomst till befintlig information. När man digitaliserar sina detaljplaner bör man samtidigt rätta upp kvalitén på informationen. Se filmen: [vet du vad du äger?](#)

Att använda drönare i steget mot en smartare samhällsbyggnadsprocess medför stora möjligheter som förädling och visualisering av annan data. Hur ser ni på det nya regelverket som Transportstyrelsen tagit fram som försvårar denna typ av verksamhet i offentlig sektor?

Svar:

Nya tekniker är ett medel för att bli bäst i värden på att ta tillvara på digitaliseringsens möjligheter, men det måste ske på ett säkert sätt. [Vi hänvisar till Transportstyrelsen](#).

Vi lägger en del tid på att registrera planer (planregistrering) Förutsätter att vi inte behöver göra detta i och med tillgängliggörande av digitala detaljplaner.

Svar:

Under en övergångstid kommer detaljplaner fortfarande behöva registreras till fastighetsregistret men Lantmäteriets avsikt är att säkerställa en effektiv och långsiktig lösning.

På vilket sätt är medlemmarna i lantmäteriets mark-och fastighetsråd involverade i arbetet med rapporten till regeringen vad gäller digital fastighetsbildning?

Svar:

Ett rapportutkast behandlades och synpunkter från medlemmarna kom in på Mark- och Fastighetsrådets möte den 18/11 2020.

På vilket sätt kommer i rapporten till regeringen om digital fastighetsbildning att belysas möjligheter för konsulter eller sakägare själva att genom tillgång till öppna och avgiftsfria data samt genom tillgång till e-tjänst bidra med underlagsmaterial och insamlade data bidra till kortare handläggningstider och lägre kostnader?

Svar:

Rapporten berör effekterna av att en digitaliserad fastighetsbildningsprocess ger möjligheter till ökad dialog och transparens samt utbyte av information kopplat till ärendet under förrättningsprocessen.

När tas steget till en ansökan tex den som köpt mark för att bygga gör en ansökan och myndigheterna samarbetar och genom automation hanteras beslut om bygglov, VA-lov och fastighetsbildning utan att markägaren tvingas ha koll på olika myndigheter och deras olika processer?

Svar:

Den lagstiftning som krävs för ett sammanhållen och automatiserad samhällsbyggnadsprocess finns inte på plats idag. Ambitionen är att jobba mot det men tidsplanen styrs helt av när lagstiftning finns på plats.

Vilka målnivåer kan nås inom 3 år vad gäller handläggningstider?

Svar:

Lantmäteriets mål är vår leverans ska motsvara samhällets och kunderna behov. Det innebär att möta behoven av tid, kostnad och kvalitet. Vi är inte nöjda med våra handläggningstider inom förrättningsverksamheten idag och därför arbetar vi medvetet med att förkorta dem för alla kunder. Hur lång handläggningstiden ska och kan vara bygger på dialogen med våra kunder om hur behoven ser ut.

Är kommunala LM-er involverade i digitaliseringen av fastighetsbildningsprocessen

Svar:

Ja, dialog pågår i flera forum och med flera frågor som grund.

Går det att digitalisera fastighetsbildning när DRK är så dålig?

Svar:

Vi behöver jobba parallellt med att digitalisera fastighetsbildning och utveckla kvaliteten. Det viktiga vid beslut är att kvaliteten är känd så att vi fattar beslut på rätt grunder.

Hur implementera KFF-kommuner i denna digitala fastighetsbildning

Svar:

Utifrån de avtal som finns mellan Lantmäteriet och KFF-kommunerna styrs framtidens digitala process.

Stärkt beslutsstöd, standardiserade tekniska lösningar och samverkan har under dagen nämnts som nyckelord för framsteg inom digitaliseringen. Hur appliceras det tänket i fastighetsbildningen rörande nytt handläggningsstöd?

Svar:

Stärkt beslutsstöd, standardiserade tekniska lösningar och samverkan är bärande delar i nytt stöd för handläggning.

Hur ska vi kunna utveckla AI när grunddata för tex bygglov eller planer inte är tillgänglig?

Svar:

AI (artificiell intelligens) kan utvecklas även för återkommande repetitiva aktiviteter i processen. För att komma ända till automatiska beslut med stöd av AI krävs tillgång till digitala grunddata.

Väntas regeringen skicka ut LM:s rapport på remiss innan jul?

Svar:

Efter som Lantmäteriets rapport –*Uppdrag att driva en kompetenssatsning om digitaliseringens möjligheter i fastighetsbildningsprocessen*, inte kommer att innehålla några lagförslag så kommer den ej att gå ut på remiss.

Hur är det med tryggheten? För att en solstorm senare eller annat som påverkar det digitala. Jobbas det systematiskt med att systemet skall hålla?

Svar:

Det är en viktig del i uppdraget att rätt säkerhets- och tillgänglighetsnivå uppfylls för att säkerställa kontinuitet som motsvarar samhällets behov i tillgänglighetsförändring.